

3 augustus 2008

De doop met water en met de Geest – dominee Erjan van der Linde

We lezen Lucas 1: 8-16, Johannes 1: 29-34 en Handelingen 2: 32-39

Lieve gemeente, beste doopouders,

Het gaat in de preek over de doop en ik wil beginnen met een illustratie die gaat over de doop van een schip. Wij in Nederland denken daarbij aan het te water laten van een nieuw schip; er wordt een fles champagne tegen de boeg stukgeslagen onder het uitspreken van: 'ik doop u en wens u en uw bemanning een behouden vaart'. In de tijd van de bijbel had de doop van een schip een andere betekenis. De Griekse schrijver Euripides leefde in de 5^e eeuw voor Christus, de tijd van de strijd tussen de grote rijken Perzië en Griekenland. Die strijd was deels op zee. Euripides beschrijft dan een gevecht tussen Perzische en Griekse schepen wat eindigt in 'de doop' van een Grieks schip. En dat wil niets anders zeggen dan dat het zonk. Een gedoopt schip lag dus op de bodem van de zee. Niet echt gelukkig dus. Met de doop van je kind kun je dan ook niet blij zijn!

Natuurlijk wordt de doop in de bijbel overdrachtelijk bedoeld. Maar bij het zoeken naar de betekenis ervan heeft het meer te maken met de Griekse doop dan de Hollandse doop met de fles champagne. Ik ben blij dat er in de bijbel dan nog iets anders bij genoemd wordt; en dat is de doop met de Heilige Geest, een mens, een kind gaat kopje onder in de Heilige Geest.

De combinatie daartussen vinden we in Hand. 2:38+39 waar Petrus zegt tot de mensen die op de Pinksterdag samen zijn in de tempel, op de vraag: wat moeten we doen? Petrus antwoord is:

'Keer u af van uw huidige leven en laat u dopen onder aanroeping van Jezus Christus om vergeving te krijgen voor uw zonden. Dan zal de Heilige Geest u geschonken worden, want voor u geldt deze belofte, evenals voor uw kinderen en voor allen die ver weg zijn en die de Heer onze God tot zich zal roepen.'

U geldt deze belofte. Welke belofte? De belofte uit Joël 2 waar God zegt: 'Ik zal mijn Geest uitgieten over alle mensen, zonen en dochters zullen dan profeteren, jongeren zullen visioenen zien en oude mensen zullen droom-gezichten hebben. Ik zal wonderen doen' zegt God 'en wie de naam van de Heer Jezus aanroept zal behouden worden.' Hier begint Petrus zijn Pinksterpreek mee.

En wie doet dit? Dat is Jezus Christus; in Hand. 2:33 lezen we: 'die Geest heeft Hij Jezus Christus op ons doen neerdalen'. En dat is nu precies wat Johannes de Doper van de Heer Jezus voorzegt, profeteert in Joh. 1:33, we lazen het: 'Hij Jezus Christus is het die doopt met de Heilige Geest.'

Jezus zelf herhaalt dit in Hand. 1:5 waar staat: 'Johannes doopte met water, maar binnenkort worden jullie gedoopt met de Heilige Geest.' Die doop met de Geest komt terug in Hand 11 als Petrus Cornelius en zijn gezin het Evangelie vertelt en verder in teksten in de brieven die zeggen: 'laat de Geest u vervullen' Ef 5:18, Ef 3:19, 'opdat u vervuld wordt tot alle volheid van God' of beschrijvingen van mensen die vervuld waren van de Heilige Geest.

Nogmaals, het is goed oog te hebben voor de combinatie van doop door water en doop met de Heilige Geest. De doop met water aan de buitenkant wijst op de doop met de Heilige Geest aan de binnenkant. Beide zeggen

- je gaat dood EN
- je leeft!

En dat niet als een moment, een happening maar als proces, een levensgang.

Het woord voor doop of dopen is in het Grieks 'baptizo' dan is een zogenaamde intensieve/ iteratieve vorm van het werkwoord 'bapto'. Dit is te vergelijken met kleppen en klappen. Klappen is het geluid van een 'klap' maken, als een raam klepert dan brengt deze steeds het geluid teweeg. Bapto is indompelen, 1 keer. Baptizo, waarbij het 'izo', het intensief-zijn aangeeft, is steeds weer indompelen of totaal onderdompelen. Zoals dat Griekse schip....

De Griekse dichter en arts Hicander, die 200 voor Christus leefde legt het verschil tussen beide woorden uit in een recept voor de bereiding van een soort zuurkool. Om dit gerecht te bereiden zo zegt hij, moet je de groente eerst in kokend water onderdompelen (bapto) en dan dopen (baptizo) in een azijnoplossing. Het eerste is tijdelijk, het tweede langdurig en brengt een blijvende verandering teweeg. Je noemt het dan ook anders: 'Witte kool' heet dan 'Zuurkool' in het Nederlands.

Dopen ziet dus op een letterlijk diepgaande verandering in iemands leven. Je gaat dood EN je leeft!

In Rom 6 legt Paulus dat uit: ons oude ik gaat dood, ons zondige zelf, ons egoïstische eigen, zoals we vorige week zagen:

- de zelfzucht: wat levert het mij op?
- inhaligheid: als ik het maar heb....
- pronkzucht: kijk mij eens

Dit gaat eraan in de doop.

En wat ervoor in de plaats komt is onze nieuwe mens, het kind van God, onze geest die verbonden is met Gods Geest, ons ik dat het goede wil:

- waar de vrucht van de Geest aan rijpt
- die leeft van Gods overvloedige genade
- die niet alleen Gods Woord hoort maar het ook doet.

Die intensieve vorm van het werkwoord wijst ons op de innerlijke betekenis. Je kunt immers niet stil blijven staan, blijven 'hangen' bij de waterdoop.

- dan zou je namelijk steeds weer opnieuw met water gedoopt moeten worden. Zo vaak je zondigt, zo vaak gedoopt.
- Je zou dan wanhopen aan jezelf en denken aan de Griekse doop van een schip.

We hebben echter hier in de kerk geen verdrietige boodschap maar een blijde boodschap. En dat is deze: Laat u dopen, steeds weer opnieuw en diepgaand in de Heilige Geest; ga kopje onder in de Geest van God.

Hier is veel van te zeggen. Ik stip het aan en kom hier later eens op terug.

1. dit gedoopt worden in de Geest of vol worden van de Geest is **persoonlijk**. We krijgen van de Geest een persoonlijke behandeling.
2. dit is een verrassend **proces**. We lezen dat de Geest plotseling komt, de leiding overneemt, keerpunten in het leven aanbrengt.
3. de komst van de Geest is '**plenty**', overvloedig. Jezus spreekt in Joh. 7:38+39 over stromen van levend water die uit ons binnenste ontspringen; of denk aan Rom 5:5 waar staat dat de liefde van God in onze harten is uitgestort door de Heilige Geest.
4. Die komst is **permanent**, blijvend. De Here Jezus zegt in Joh. 14:16 dat de Trooster, de Heilige Geest tot in eeuwigheid bij ons zal zijn; of denk aan de beloften van God die gaan over een verzegeld worden met de Heilige Geest.

Nu nog een belangrijk punt en dat is deze: deze doop staat aan het begin van een Christelijk leven. Wanneer moet iemand gedoopt worden? Nu, wanneer dit ondergedompeld worden in de Geest begint. En wanneer begint dat? Dan lezen we van niet-gelovigen die in Jezus gaan geloven en gedoopt worden, bijvoorbeeld de kamerling uit Morenland. De doop staat aan het begin van het Christelijk leven. En we lezen van kinderen van gelovige ouders die al op heel jonge leeftijd vol zijn van de Heilige Geest. Dat kan met 10 jaar, 6 of 4 en bij Johannes de Doper al voor hij geboren was. We lezen het in Lucas 1:15 'Hij zal vervuld worden met de Heilige Geest terwijl hij nog in de schoot van zijn moeder is.' Johannes wordt dan ook besneden op de 8^e dag van zijn aardse leven. Toen had Jezus namelijk de doop nog niet ingesteld als Nieuw-Testamentische evenknie van de Oud-testamentische besnijdenis, zoals Kol. 2:11+12 dat aangeeft.

Tja, wanneer begint dat geestelijke proces? Dan geloven we hier in de kerk dat dat eerder begint dan dat we als ouders kunnen nagaan. En daarom bidden we ook voor ons kind voordat het geboren wordt, en geven we de doop als teken van het begin van zijn of haar geestelijk leven. Dat alles onder deze geweldige belofte van de doop met de Heilige Geest.

Sterven aan onszelf

Leven in Jezus Christus

En dat alles door de Heilige Geest!

Een proces wat je als ouders intensief deelt met je kinderen. Je staat niet tegenover je kind alsof jij als ouder niet hoeft te sterven aan jezelf. En je hebt 'het' niet alsof je kind van jou afhankelijk moet zijn.

Wat is opvoeden anders dan samen vol worden van God, genieten van de gaafheid van genade, de goedheid van God en de blijvende troost van de Geest, zeker als het in het leven anders loopt dan je verwacht!

Amen